

EL MEU JOAN ARÚS i COLOMER

Joan Arús i Colomer, el mestre del sonet -Jordi Rubió i Balaguer dixit-, ens ha deixat després de noranta-dos anys de caminar per la Terra. Ara, per les senderes de l'Eternitat potser encara murmura versos al seu poble de Castellar de Vallès, al qual havia cantat en memorables dístics, tot i que havia viscut o malviscut la major part de la seva vida a Sabadell; però mai no deixà ni oblidà el seu poble, i hi tornà tothora perquè n'estava enamorat: **Què hi fa que altres siguin més grans o més bells, / si el que té el meu poble no ho té cap més d'ells?**

Quan sebolliren la seva despulla mortal potser algú recordava aquelles altres ritmes: **Sota el nevat sudari, que gela i que remulla, / no us dolgui de colgar, com el blat, el cos meu: / d'una més alta vida ell és sols la despulla / i l'ànima és l'espiga que s'enlaira vers Déu.**

CINQUANTA ANYS ENRERA

Cinquanta -i escaig- anys enrera el vaig conèixer. Fou a l'hotel Montagut -m-ho recordava ell en un sonet d'Aigües de Ribes de Fresser, durant una tanda d'exercicis espirituals, en la qual ell participava i jo era només un dels organitzadors i anava i venia, entrava i sortia. Arús no sabia mantenir l'obligat silenci i quan podia arregar algun de fora, li abocava el doll de paraules contingudes a còpia d'esforç i sacrifici. I si el sac receptor se li badava cordial, l'omplia del tot.

Jo que tenia pèl moixí o borbissol de poeta em vaig deixar enxampar per les seves Notes sobre creació poètica i el vaig considerar, de seguida, un mestre. L'amistat s'anà afermant

a través d'un epistolari i més endavant sovintejant el tracte personal. A mesura que passaven els anys, la diferència de la vintena que ens separava, semblava haver-se escurçat.

M'anaren arribant els seus llibres i jo els comentava. Mai no em va dir si li agradaven els meus judicis. Jo crec que encara que algun cop no li fessin el pes devia pensar com Peius, quan el públic no entengué una obra de teatre seva: «Almenys jo m'hi divertit molt!».

No m'ho deia, però per la perseverància en la tramesa d'obres seves -a vegades eran només fotocòpies d'articles- i en els quatre mots que solien acompanyar-les, jo ja endevinava què pensava, què esperava i què volia. Joan Cuscó i Aymami, a la revista sabadellenca **Quadern** deia en un **Perfil**, arrodonin una entrevista, que era **un eix-egòlatra on gira el món**.

IRREDUCTIBLE POLEMISTA

El mateix Cuscó afegia que era un **home petit i eixerit, carregat de... sonets**. Naturalment, els qui el coneixíem, interpretàvem com calia el quid pro quo, però una altra definició s'imposava, a parer meu, a les altres: **irreductible polemista**.

Efectivament. Del poeta ja se n'ha dit moltes coses justes -tal volta, potser, també d'injustes-, però del polemista no tantes.

Joan Arús tenia sempre preparat

una sageta a la nou de la ballesta i en duia d'altres al buirac. Dic sageta perquè sovint era feridor, volentersament o no. Els qui el coneixíem i malgrat tot l'estimàvem, ens en feiem càrrec i molts cops, ens divertíem perquè en el fons, sorneguer i mossegair, tenia ànima d'infant. Allò que més l'enfadava, tot i essent veritat, era que li retraguessin la seva innata garreperia.

De la condició de polemista en parlen els seus llibres d'assaig. Fins en aquell d'aparença benèvola, plàcida i de mengívola prosa. **L'Ametlla, bastons, bolets i, allà dalt, Puigraciós** hi surt, poc o molt., l'Arús polèmic que qualifica de **boutade**, per exemple, una frase d'Oscar Wilde completament aliena al tema de la micologia, del qual, segons que sembla, Arús n'era un expert.

Tot i algunes de les coses dessús dites, petites febleses humanes -tots tenim les nostres-, Joan Arús i Colomer no ha passat debades per les runes culturals del país. Un dels nostres Mestres en Gai Saber més notables, un prosista exquisit i un amic que ho era a vegades molt més del que algú sospitava.

Cristià convençut, es demanava perquè la vida es transitòria i cal morir; i deia: **...d'aquest me'n pervé la glòria, car ell l'eternitat em fa capir**. Ara ha començat a tastar-la.

Esteve Busquets i Molas.
(Publicat a "El Correo Catalán"
el 23 maig de 1982)

Sense res d'interessant a dir jo no sabia escriure ni una sola ratlla. Considero com una sort la meva total incapacitat del psitacisme, la incoherència, el criptograma, la parafàsia, etc., i altres maneres de fer inaccessible un text literari. Joan Arús.